

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. першого заступника
начальника Інституту
майор внутрішньої служби
_____ Н.С. Калашник
_____._____ 2017 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ ПСИХОЛОГІЇ ГСЕ 1.1.15

за спеціальністю (053) Психологія

факультет заочного навчання та післядипломної освіти

Київ – 2017 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правової психології» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 053 «Психологія» ступеня вищої освіти магістр, за заочною формою навчання.

Розробник: Бойко-Бузиль Юлія Юріївна, професор кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Професор кафедри практичної психології

_____ Ю.Ю. Бойко-Бузиль

Схвалено науково-методичною радою Інституту кримінально-виконавчої служби

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Голова науково-методичної ради _____ Н. С. Калашник

1. Програма навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни – теоретико-методологічні проблеми правової психології.

Міждисциплінарні зв'язки:

Міждисциплінарні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: юридична психологія, теоретико-методологічні проблеми юридичної психології;

Забезпечувані дисципліни: актуальні проблеми кримінальної психології, актуальні проблеми психології слідчої діяльності, актуальні проблеми психології судової діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правової психології» є формування у здобувачів системи знань щодо сучасного стану та теоретико-методологічні проблем правової психології.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правової психології» реалізуються у 2 аспектах: теоретичному (оволодіння теоретико-методологічними основами правової психології, засвоєння психологічних закономірностей правової поведінки, способів її аналізу та профілактики) і практичному (оволодіння сучасними методами та технологіями психологічної роботи, які використовуються у правовій психології):

- систематизувати понятійно-категоріальний апарат правової психології;
- засвоїти методи, підходи та технології правової психології;
- виробити навички застосування знань з правової психології.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри практичної психології, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою k_ppp@ukr.net.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. *Сучасний стан та проблеми правової психології*

Тема 1. *Теоретико-методологічні засади правової психології*

Правова психологія як рівень правосвідомості та наукова дисципліна. Об'єкт і предмет правової психології. Категоріальний апарат правової психології. Психологічна сутність права. Методологія правової психології. Функції правової психології. Зв'язок правової психології з іншими науками та галузями. Компоненти правової психології. Перспективи розвитку правової психології. Становлення та сучасний стан правової психології. Динаміка правової психології. Стан і перспективи розвитку правової психології. Правова культура. Правова реклама. Психологічні аспекти правового виховання особистості.

Тема 2. *Психологія правосвідомості*

Особистісний підхід в правовій психології. Юридичне значення поняття особистості. Особистісний підхід в правової психології. Особистість і правова свідомість. Особистість як носій свідомості та правосвідомості. Виникнення

права як форми суспільної свідомості. Нормальна та анормальна особистість. Нормальна та анормальна життєва позиція особистості. Правова соціалізація. Шляхи засвоєння правових норм і цінностей. Проблеми правової соціалізації в сучасних умовах. Правова соціалізація і десоціалізація особистості. Проблеми ефективності функціонування правових норм: макросоціальні, мікросоціальні, особистісні. Психологічні передумови ефективності правових норм. Поняття правосвідомості. Психологічні компоненти й основні функції правосвідомості. Побутова правосвідомість. Правова психологія групи. Індивідуальна правова психологія. Проблеми формування індивідуальної, групової і суспільної правосвідомості. Проблема свободи і відповідальності особистості. Гендерна психологія правосвідомості.

Тема 3. Психологія спотворень правосвідомості

Психологічні прояви спотворення правосвідомості. Деформація правової соціалізації. Психологічний аналіз правового інфантилізму. Причини правового інфантилізму. Психологічний аналіз правового нігілізму. Форми правового нігілізму. Психологічна характеристика суб'єктів правового нігілізму. Правова безвідповідальність. Правова ідеологія. Психологічний аналіз правового ідеалізму. Форми правового ідеалізму. Взаємозв'язок правового нігілізму та правового ідеалізму. Психологічний аналіз правової демагогії. Суб'єкти та об'єкти правової демагогії. Психологія маніпуляції і форми демагогічного впливу. Юридичний фетишизм як засіб правової демагогії. Переродження правосвідомості.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань Соціальні та поведінкові науки 05	Нормативна	
	Спеціальність Психологія 053		
Кількість розділів – 1	Спеціалізація: психолог в організаціях та на виробництві	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120			6-й
		Семестр	
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Ступінь вищої освіти: Магістр	Лекції	
			6 год.
		Семінарські	
			6 год.
		Практичні	
			8 год.
Самостійна робота			
	100 год.		

		Вид контролю:	
			Залік

3. Структура залікового кредиту (тематичний план)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		л	п	сем	с.р.		л	п	сем	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Сучасний стан та проблеми правової психології										
Тема 1. Теоретико-методологічні засади правової психології						40	2	2		34
Тема 2. Психологія правосвідомості						40	2	4	2	34
Тема 3. Психологія спотворень правосвідомості						40	2	2	4	32
Разом за розділом 1						120	6	8	6	100
Залік										
Усього годин						120	6	8	6	100

4. Плани семінарських та практичних занять

Розділ 1. Сучасний стан та проблеми правової психології

Тема 1. Теоретико-методологічні засади правової психології

Питання до семінарського заняття

1. Теоретико-методологічний апарат правової психології
2. Психологічна сутність права
3. Стан і перспективи розвитку правової психології

Тема 2. Психологія правосвідомості

Питання до семінарського заняття

1. Особистість і правова свідомість
2. Правова соціалізація і десоціалізація особистості
3. Психологічні основи правосвідомості

Завдання до практичного заняття

1. Розкрити фактори, які впливають на правосвідомість особистості
2. Підібрати та провести методики дослідження правосвідомості особистості

Тема 3. Психологія спотворень правосвідомості

Питання до семінарського заняття

1. Правовий інфантилізм
2. Правовий нігілізм
3. Правова безвідповідальність
4. Правовий нігілізм
5. Правовий ідеалізм
6. Правова демагогія
7. Переродження правосвідомості

Завдання до практичного заняття

1. Скласти порівняльну таблицю спотворень правосвідомості

2. Навести життєві приклади спотворень та деформацій правосвідомості особистості, групи, суспільства
3. Розробити програму корекції деформацій правосвідомості особистості (вибір об'єкту впливу магістр здійснює за власним вибором)

5. Завдання для самостійної роботи

Виконання завдань:

1. Складіть таблицю розвитку правової психології
2. Складіть кросворд на одну з тем навчальної дисципліни;
3. Здійсніть добір кадрів кінофільмів з теми навчальної дисципліни
4. Підготуйте мультимедійну презентацією однієї з тем навчальної дисципліни
5. Складіть тести до однієї з тем навчальної дисципліни

Теми реферативних та інформаційних повідомлень:

1. Нормативна регуляція поведінки
2. Психологічна характеристика девіантної поведінки
3. Психологічні аспекти правової соціалізації особистості
4. Ознаки соціальних норм як регуляторів поведінки особи в суспільстві
5. Основні різновиди нормативних систем в сучасному суспільстві
6. Поняття правосвідомості в широкому та вузькому значенні
7. Основні структурні компоненти індивідуальної правосвідомості
8. Загальна характеристика правової ідеології та правової психології
9. Об'єктивна реальність як підґрунтя формування правової свідомості
10. Підходи до тлумачення причин правопорушної активності

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені робочим навчальним планом.

7. Методи навчання та контролю

Словесні методи, інноваційні методи, наочні методи, практичні методи.
Поточний, проміжний та підсумковий контроль.

8. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Правова психологія як рівень правосвідомості та наукова дисципліна
2. Об'єкт і предмет правової психології
3. Категоріальний апарат правової психології
4. Психологічна сутність права
5. Методологія правової психології
6. Функції правової психології
7. Зв'язок правової психології з іншими науками та галузями
8. Компоненти правової психології
9. Перспективи розвитку правової психології
10. Становлення та сучасний стан правової психології
11. Динаміка правової психології
12. Стан і перспективи розвитку правової психології
13. Правова культура

14. Правова реклама
15. Психологічні аспекти правового виховання особистості
16. Особистісний підхід в правовій психології
17. Юридичне значення поняття особистості
18. Особистісний підхід в правовій психології
19. Людина як індивід, її індивідуальність і особистість: правий аспект
20. Особистість і правова свідомість
21. Особистість як носій свідомості та правосвідомості
22. Виникнення права як форми суспільної свідомості
23. Нормальна та аномальна особистість
24. Нормальна та аномальна життєва позиція особистості
25. Правова соціалізація
26. Шляхи засвоєння правових норм і цінностей
27. Проблеми правової соціалізації в сучасних умовах
28. Правова соціалізація і десоціалізація особистості
29. Проблеми ефективності функціонування правових норм: макросоціальні
30. Проблеми ефективності функціонування правових норм: мікросоціальні
31. Проблеми ефективності функціонування правових норм: особистісні
32. Психологічні передумови ефективності правових норм
33. Поняття правосвідомості
34. Психологічні компоненти й основні функції правосвідомості
35. Побутова правосвідомість
36. Правова психологія групи
37. Індивідуальна правова психологія
38. Правова культура суспільства
39. Проблеми формування індивідуальної правосвідомості
40. Проблеми формування групової правосвідомості
41. Проблеми формування суспільної правосвідомості
42. Проблема індивідуальної свободи
43. Проблема відповідальності особистості
44. Гендерна психологія правосвідомості
45. Деформація правової соціалізації
46. Психологічний аналіз правового інфантилізму
47. Причини правового інфантилізму
48. Психологічний аналіз правового нігілізму
49. Форми правового нігілізму
50. Психологічна характеристика суб'єктів правового нігілізму
51. Правова безвідповідальність
52. Правова ідеологія
53. Психологічний аналіз правового ідеалізму
54. Форми правового ідеалізму
55. Взаємозв'язок правового нігілізму та правового ідеалізму
56. Психологічний аналіз правової демагогії
57. Суб'єкти та об'єкти правової демагогії
58. Психологія маніпуляції і форми демагогічного впливу

59. Юридичний фетишизм як засіб правової демагогії

60. Переродження правосвідомості

9. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)	Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
	Залік	
Мах 60%	Мах 40%	Мах 100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

10. Рекомендована література

Основна

1. Александров Д. О., Андросюк В. Г., Казміренко Л. І. Юридична психологія. – К.: КНТ, 2007. – 360 с.
2. Алексеева Л. В. Юридическая психология: учебное пособие. – М.: Проспект, 2010. – 312 с.
3. Антонов И. О. Юридическая психология: Учебное пособие. – 2-е изд. – Казань: Изд-во «Юниверсум», 2011. – 100 с.
4. Ахмедшин Р. Л. Юридическая психология: курс лекций. – Томск: Эль Контент, 2011. – 228 с.
5. Бедь В. В. Юридична психологія. – Львів: «Новий Світ-2000», 2005. – 380 с.
6. Бочелюк В. Й. Юридична психологія. навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.
7. Косолапова Н. В., Иванова А. И. Юридическая психология. – М.: Юрайт, 2010. – 144 с.
8. Лазарев В. В. Социально-психологические аспекты применения права. – Казань, 1982. – 266 с.
9. Малахов В. П. Философия права. – М.: ЮНИТИ, 2007.
10. Ратинов А. Р., Ефремова Г. Х. Правовая психология и преступное поведение. – Красноярск, 1988.

Додаткова

11. Александров Д. О., Андросюк В. Г., Казміренко Л. І. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями. – Вид. 3-є, доопр. та доп. – К.: КНТ, 2008. – 152 с.

12. Александров Д. О., Андросюк В. Г., Казміренко Л.І. Юридична психологія: словник. – Вид. 2-ге, уточ. та доп. – К.: КНТ, 2008. – 224 с.
13. Васильев В. Л. Юридическая психология. – СПб.: Питер, 2002. – 640 с.
14. Гулевич О.Г., Галынчик О.Е. Правосознание и правовая социализация. – М., изд-во «Междунар. общество им. Л.С. Выгодского», 2003.
15. Еникеев М. И. Общая, социальная, юридическая психология. – М.: «Издательство ПРИОР», 2002. – 400 с.
16. Ратинов А.Р., Ефремова Г.Х. Правовая психология и преступное поведение. – Красноярск, 1988.
17. Сорокотягин И. Н., Сорокотягина Д. А. Юридическая психология: учебник и практикум. – 4-е изд., перераб. – М.: Издательство Юрайт, 2016. – 360 с.
18. Цветков В. Л. Юридическая психология. Учебное пособие для вузов в схемах и комментариях. – М., 2013. – 342 с.
19. Чуфаровский Ю. В. Юридическая психология: Вопросы и ответы. – М.: Юриспруденция, 2000. – 256 с.
20. Юридична психологія: практикум / за заг. ред. Л.І. Казміренко. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 190 с.

11. Інформаційні ресурси

1. http://pidruchniki.com/13560615/psihologiya/pravova_ideologiya
2. http://www.ebk.net.ua/Book/law/zaychuk_tdp/part3/2603.htm
3. http://libfree.com/198130173_pravopравosvidomist_pravova_kultura.html